

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องและความพึงพอใจในการเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในเขตอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้ การเขียนเรื่องโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับการเรียนรู้แบบปกติ โดยมีสมมติฐานของการวิจัยว่าความสามารถในการเขียนเรื่องและความพึงพอใจในการเขียนเรื่องของผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้การเขียนเรื่องโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้แบบปกติแตกต่างกัน ดำเนินการวิจัยโดยทดลองกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในเขตอำเภอบางไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 8 โรงเรียน ผู้เรียน 213 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนในเขตอำเภอบางไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 เลือกรวม 2 ห้องเรียน จากห้องเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใกล้เคียงกัน และมีสภาพแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกันจับฉลากเพื่อเลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยห้องเรียนแรกเป็นกลุ่มทดลอง และห้องเรียนที่สองเป็นกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลองการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดแก้ว (ประโชติวิทยากรณ์) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 22 คน กลุ่มควบคุมดำเนินการเรียนรู้แบบปกติ คือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดทางยาว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการเรียนรู้การเขียนเรื่องโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน และแผนการเรียนรู้แบบปกติ จำนวนอย่างละ 20 แผน แบบทดสอบการเขียนเรื่องจำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8032 แบบทดสอบวัดความพึงพอใจในการเขียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .87 และแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 60 ประโยค วิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมหลายตัวแปร ซึ่งใช้คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ก่อนทดลอง คะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องก่อนทดลอง และความพึงพอใจในการเขียนก่อนทดลอง เป็นตัวแปรร่วม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ความสามารถในการเขียนเรื่องของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้แบบปกติ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ
2. ความพึงพอใจในการเขียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้แบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลความสามารถในการเขียนเรื่อง และความพึงพอใจในการเขียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับกลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลเป็น 2 ประเด็น คือ ด้านความสามารถในการเขียนเรื่อง และความพึงพอใจในการเขียน ดังนี้

1. ผลด้านความสามารถในการเขียนเรื่อง พบว่า ความสามารถในการเขียนเรื่องของผู้เรียน กลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดการเรียนรู้การเขียนเรื่องโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีคะแนนความสามารถในการเขียนเรื่องสูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติ เนื่องจากผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานได้รับแบบอย่างทางภาษาในการฟังและการอ่านได้คิดทบทวนและสะท้อนเรื่องราวจากวรรณกรรมออกมาโดยการพูดและการเขียน นอกจากนี้ยังทำให้เห็นความแตกต่างในการเขียนเรื่องของผู้เรียนแต่ละคน เพราะผู้เรียนที่เรียนซ้ำต้องทบทวนไตร่ตรองในสิ่งที่เรียนแล้วจึงนำมาเขียนเรียบเรียง ซึ่งบางที่ผู้เรียนมีความยุ่งยากในการเขียนเพื่อที่จะสื่อสารออกมาและยังไม่มีความสามารถในการเขียนเพียงพอ จึงทำให้เห็นความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของนิโคลและโรเบิร์ตส์ที่ว่า การอ่านวรรณกรรมสามารถพัฒนาการเขียนเรื่องของผู้เรียนได้และเนื่องจากวรรณกรรมเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดึงดูดความสนใจ การทำกิจกรรมที่สะท้อนจากวรรณกรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่องได้ดีขึ้น และยังทำให้เห็นความสามารถในการเขียนที่แตกต่างกันของผู้เรียนอีกด้วย ดังที่ เกลิมชัช พันธุ์เลิศ (2540 : 163) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ข้อค้นพบ มีดังนี้ คือ เมื่อสิ้นสุด

การทดลองใช้โปรแกรม ฯ นักเรียนร้อยละ 100 มีระดับขั้นความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องราว สูงกว่าเมื่อเริ่มทดลอง สอดคล้องกับ อริญชิต พุทธมาศย์ (2531 : 142) ได้เปรียบเทียบนิสัยรัก การอ่านและการยืมหนังสือของผู้เรียนที่เข้าร่วม และไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน พบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีนิสัยรักการอ่าน และการยืมหนังสือสูงกว่าผู้เรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม และผลงานวิจัยของ อลิสา เพ็ชรรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) การพัฒนาความสามารถในการจับ ใจความของเด็กวัยอนุบาล โดยใช้เทคนิคการเล่านิทานแบบเล่าเรื่องซ้ำ พบว่ากลุ่มทดลองมี คะแนนความสามารถในการจับใจความ และใช้ภาษาสื่อความหมายสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่ง สอดคล้องกับ จินตนา ท่าพระ (2530 : 163) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของผู้เรียนใน โรงเรียนที่ได้รับหนังสือ และไม่ได้รับหนังสือหมุนเวียน พบว่าความสามารถในการอ่านของผู้เรียนที่ได้รับหนังสือหมุนเวียน มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าผู้เรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับ หนังสือหมุนเวียน

2. ด้านความพึงพอใจในการเขียนเรื่อง พบว่าความพึงพอใจในการเขียนเรื่องของผู้เรียน กลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานสูงกว่ากลุ่มที่เรียนรู้แบบปกติ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้เรียน และครูต้องมี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ซึ่งก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้สอดคล้องกับแนวคิดของซินเทีย ทีแอม ที่กล่าวว่า “การเขียนบันทึกการเรียนรู้ เป็นการสื่อสารระหว่างครูและผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้ ผู้เรียนและครูมีสัมพันธภาพที่ดี” ทั้งนี้บรรยากาศการเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะเป็นการเชื่อมโยงอารมณ์และความพอใจของผู้เรียนกับการเรียนการสอน บรรยากาศที่ ดีต้องให้ความสำคัญกับการสะท้อนความคิดของผู้เรียน (วาริน แซ่ตัน. 2543 : 53) เป็นบรรยากาศที่ อิสระ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเลือกในสิ่งที่มีความหมาย มีอิสระในการคิด เห็นคุณค่าในการเรียน ทำให้เกิดความนับถือตนเอง ทั้งนี้ครูควรจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศแห่งความพึง พอใจ (พิชัย ศรีใส. 2534 : 120 – 121) บรรยากาศการเรียนรูที่ดี ไม่เพียงส่งเสริมให้ผู้เรียนมี สุขภาพจิตดี มีความตั้งใจใช้เวลาในการเรียนเต็มที่ ยังทำให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเขียนและช่วย พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเขาวนปัญญาของผู้เรียน ดังนั้นการให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการ เรียนรู้เป็นการให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดผู้เรียนได้สะท้อนการเรียนรู้ ตลอดจนมีโอกาส ประเมินผลการเรียนด้วยตนเอง จึงทำให้เกิดความพึงพอใจซึ่งส่งผลให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ ที่ดี

ในการจัดการเรียนรู้บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง คือ ครูและเพื่อนนักเรียน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอื่นๆในโรงเรียน โดยปกติผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้อยู่แล้วเพียงแต่ครูให้ โอกาส และทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยในการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การไม่

ตำหนิเมื่อผู้เรียนเขียนผิด การไม่มีวงคำผิด การพูดให้กำลังใจให้ผู้เรียนพยายามเรียนรู้ ผู้เรียนก็จะแสดงความสามารถที่มีอยู่ได้เต็มตามศักยภาพที่มี ดังที่ฟิชเชอร์และเทอร์รี่ (Fisher & Terry. 1990 : 212) กล่าวว่าครูควรส่งเสริมความตั้งใจในการอ่านเขียนของผู้เรียน โดยยังไม่ต้องใส่ใจเกี่ยวกับหลักภาษาหรือความถูกต้องในการสะกดคำ ครูควรส่งเสริมการลองผิดลองถูกในการเรียนรู้ภาษา และถือว่าความผิดพลาดเป็นธรรมชาติและเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียน (Duffy & Roehier. 1993 : 157) กล่าวว่าลักษณะการเขียนการลองคิดสะกดคำ (Invented spelling) เป็นสิ่งสำคัญในระยะเริ่มแรก ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้เขียนได้มากที่สุด โดยไม่มีการสกัดกั้นเพราะผู้เรียนใช้ตัวหนังสือในการอธิบายสิ่งที่ตนเองคิด ทำให้รู้สึกมั่นใจในการเขียนและสะกดคำ

ในการทดลองครั้งนี้พบว่ากิจกรรมการอ่านวรรณกรรมมีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและพฤติกรรมที่ดีในการอ่านซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ อภิญชลิต พุทรมาศย์ (2531 : 118) ที่พบว่า ผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน จะมีนิสัยรักการอ่านสูงขึ้นและที่คูดี (Coody. 1997 : 285) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการอ่านเป็นประจำช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ดี และพฤติกรรมการอ่านของครูจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และกิจกรรมการเขียนเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาและเรื่องราวจากวรรณกรรม โดยมีหลักการเพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมที่ได้ฟังมาแล้วสร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบต่างๆ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

จากการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผล โดยใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) พบว่า ในระยะแรกผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับระบบการจัดเก็บผลงานลงในแฟ้มสะสมผลงานของตนเอง ทำให้การจัดเก็บไม่เป็นระเบียบและมักแย่งกันเก็บผลงาน ผู้วิจัยจึงแนะนำวิธีการเก็บผลงานให้แก่ผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ในระยะต่อมาพบว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน มีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่างๆ และผู้เรียนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในระยะแรกผู้วิจัยเป็นผู้จัดเก็บผลงานให้ผู้เรียนเอง ในระยะหลังมีผู้เรียนบางคนเข้ามาขอจัดเก็บผลงานเอง โดยขอร้องให้ผู้วิจัยแนะนำขั้นตอนการเก็บให้ต่อมาผู้เรียนทั้งหมดเริ่มเรียนรู้วิธีการจากเพื่อน และแนะนำกันเองจนสามารถจัดเก็บผลงานได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ครูผู้ที่สนใจนำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ในแผนทั้ง 4 เล่ม แล้วจึงนำไปทดลองใช้ หลังจากใช้แผนที่ผู้วิจัยจัดทำ ขึ้นไประยะหนึ่งแล้วอาจจัดทำแผนการจัดการกิจกรรมเอง โดยสามารถใช้กิจกรรมที่เคยใช้อยู่ในชั้นเรียนตามปกติมาปรับใช้ได้ หลักประการสำคัญ คือ การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด

1.2 ระยะเวลาที่ใช้จัดกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นเวลาโดยประมาณสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เช่น หากผู้เรียนยังคงตั้งใจและสนใจกับการทำกิจกรรมอยู่ก็อาจยืดเวลาเรียนออกไปได้ หรือหากผู้เรียนเริ่มแสดงอาการว่าไม่สนใจวรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ แล้วก็อาจเปลี่ยนไปใช้วรรณกรรมเรื่องอื่น ๆ ได้

1.3 ครูอาจจัดทำวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อใช้เป็นฐานในการเรียนรู้ได้เอง โดยการเก็บรวบรวมเรื่องราวจากในท้องถิ่นแล้วเขียนเป็นหนังสือสำหรับเด็ก การจัดทำดังกล่าวทำให้เรื่องราวอยู่ในความสนใจของผู้เรียนมากกว่าวรรณกรรมที่จำหน่ายโดยทั่วไป ทั้งนี้ครูควรมีลักษณะของการมีความรู้เชิงสหสาขา (Inter disciplinary) คือศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการผลิตวรรณกรรมควบคู่ไปกับการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานกับตัวแปรตามด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความสามารถในการเขียนเรื่อง และความพึงพอใจในการเรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดวิจารณ์ญาณ ความสามารถในการฟัง การพูด และความพึงพอใจในการบันทึกข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ และการสังเกต

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยการผูกเรื่อง (Story line) โมเดลชิปปาและโครงงาน

2.3 ควรมีการศึกษาเรื่องเดียวกันนี้ในระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในระดับปฐมวัย ระดับช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 – ป.6) ระดับช่วงชั้นที่ 3 (ม.1 – ม.3) ระดับช่วงชั้นที่ 4 (ม.4 – ม.6)